

Preambuła

Znajdujemy się w krytycznym momencie w historii Ziemi, czasie, w którym ludzkość musi wybrać swą przyszłość. Ponieważ świat staje się coraz bardziej wzajemnie zależny i kruchy, przyszłość niesie ze sobą zarówno wielkie niebezpieczeństwa jak i wielkie szanse. Jeśli chcemy pójść do przodu musimy rozpoznać, że mimo, ale i dzięki wspaniałej różnorodności kultur i form życia jesteśmy jedną ludzką rodziną i jedną społecznością Ziemi ze wspólnym przeznaczeniem. Musimy się zjednoczyć, by stworzyć trwałą światową społeczność, opierającą się na szacunku wobec natury, uniwersalnych prawach człowieka, ekonomicznej sprawiedliwości i kulturze pokoju. W drodze ku temu koniecznym jest, byśmy my, ludy Ziemi przejęli odpowiedzialność za siebie wzajemnie, za większą społeczność życia i za przyszłe pokolenia.

Ziemia, Nasza Ojczyzna

Ludzkość jest częścią ogromnego rozwijającego się wszechświata. Nasza ojczyzna, Ziemia, zamieszkała jest przez unikatową społeczność życia. Siły natury sprawiają, iż egzystencja staje się wyzywającą i niepewną przygodą, ale równocześnie Ziemia zapewnia wszelkie warunki istotne dla rozwoju życia. Siły samouzdrawiania społeczności życia i pomyślność ludzkości zależą od tego, czy uda nam się zachować zdrową biosferę z wszelkimi jej ekologicznymi systemami, bogactwem odmian roślin i zwierząt, urodzajnymi glebami, czystymi wodami i czystym powietrzem. Globalne środowisko z jego ograniczonymi zasobami jest wspólna troską wszystkich ludów. Ochrona zdolności Ziemi do życia, jej różnorodności i piękna jest świętym obowiązkiem.

Globalna Sytuacja

Dominujące wzorce produkcji i konsumpcja powodują spustoszenia w środowisku, naruszanie zasobów i masywne wymieranie gatunków. Niszczy to naszą wspólnotę. Korzyści z rozwoju gospodarczego nie są dzielone sprawiedliwie i pogłębia się przepaść pomiędzy bogatymi i biednymi. niesprawiedliwość, ubóstwo, niewiedza i gwałtowne konflikty są rozpowszechnione i powodują wielkie cierpienie. Bezprecedensowy wzrost ludzkiej populacji przeciążył systemy ekologiczne i społeczne. Zagrożone są podstawy globalnego bezpieczeństwa. Trendy te są niebezpieczne, ale nie są one nieuniknione.

Wyzwania

Wybór należy do nas: albo utworzymy globalne partnerstwo, by troszczyć się o Ziemię i siebie nawzajem, albo zaryzykujemy zniszczenie nas samych i różnorodności życia. Konieczne są zasadnicze zmiany naszych wartości, instytucji i sposobu życia. Musimy zdać sobie sprawę z tego, że gdy zaspokojone zostaną podstawowe potrzeby, to rozwój ludzkości będzie oznaczał bardziej być niż więcej mieć. Dysponujemy wiedzą i techniką potrzebną do utrzymania wszystkich i zmniejszenia naszego wpływu na środowisko. Powstanie cywilnej społeczności o światowym zasięgu stwarza nowe możliwości zbudowania demokratycznego i humanitarnego świata. Nasze wyzwania związane ze środowiskiem, ekonomiczne, polityczne, społeczne i duchowe są wzajemnie powiązane, i wspólnie możemy rozwinąć globalne rozwiązania.

Odpowiedzialność Ogólnoświatowa

By zrealizować te pragnienia musimy zdecydować się na życie w ogólnoświatowej odpowiedzialności i identyfikowanie się z całą społecznością Ziemi tak samo, jak i z naszymi lokalnymi społecznościami. Jesteśmy równocześnie obywatelami różnych narodów i jednego świata, w którym to, co globalne i to, co lokalne jest ze sobą połączone. Każdy człowiek jest współodpowiedzialny za aktualną i przyszłą pomyślność ludzkiej rodziny i za życie na Ziemi. Duch ludzkiej solidarności i pokrewieństwo ze wszystkim, co żyje, zostaną wzmocnione gdy będziemy żyć w czci dla tajemnicy życia, we wdzięczności za dar życia i skromności w odniesieniu do miejsca człowieka w naturze.

Pilnie potrzebujemy wspólnej wizji podstawowych wartości, by stworzyć etyczny fundament powstającej światowej społeczności. Dlatego pozostając we wspólnej nadziei formułujemy następujące ściśle ze sobą powiązane zasady zrównoważonego stylu życia. Są to wytyczne dotyczące zachowania się wszystkich osób, organizacji, przedsiębiorstw, rządów i ponadnarodowych instytucji.

ZASADY

I. SZACUNEK I TROSKA O WSPÓLNOTĘ ŻYCIA

1. Szanować Ziemię i życie z całą jego różnorodnością

- a. Uznać, że wszystkie istoty są współzależne, a każda forma życia ma wartość bez względu jaką wartość stanowi ona dla człowieka.
- b. Potwierdzić wiarę we wrodzoną godność wszystkich ludzi i w intelektualny, artystyczny, etyczny i duchowy potencjał ludzkości.

2. Troszczyć się o wspólnotę życia ze zrozumieniem, współczuciem i miłością.

- a. Zaakceptować, że wraz z prawem do posiadania, zarządzania i używania naturalnych zasobów, obowiązuje ochrona środowiska przed jego zniszczeniem oraz ochrona praw człowieka.
- b. Zaakceptować, że wraz ze zwiększeniem wolności, wiedzy i władzy, zwiększa się odpowiedzialność za popieranie dóbr materialnych.

3. Budować społeczeństwa demokratyczne, które będą sprawiedliwe, udzielające się, zrównoważone i pokojowe.

- a. Zapewnić, aby społeczności wszystkich poziomów gwarantowały prawa człowieka i podstawową wolność oraz zapewnić każdemu możliwość realizowania w pełni swego potencjału.
- b. Propagować społeczną i ekonomiczną sprawiedliwość, umożliwiając wszystkim osiągnięcie zapewnionych i znaczących środków egzystencji, które są ekologicznie odpowiedzialne.

4. Zabezpieczyć dar i piękno Ziemi dla obecnego pokolenia jak i przyszłych pokoleń.

- a. Uznać, że wolność działania każdego pokolenia jest uwarunkowana potrzebami przyszłych pokoleń.
- b. Przekazać przyszłym pokoleniom wartości, tradycje oraz instytucje, które wspierają długotrwały rozkwit człowieka Ziemi i wspólnot ekologicznych.

Aby zrealizować te cztery obszerne zobowiązania, konieczne jest:

II. INTEGRALNOŚĆ EKOLOGICZNA

5. Ochronić i przywracać integralność systemów ekologicznych Ziemi ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności biologicznej i procesów naturalnych, które podtrzymują życie.

- a. Zaadoptować we wszystkich poziomach plany zrównoważonego rozwoju i zarządzenia, które zintegrują ochronę bierną środowiska i jego rehabilitację we wszystkich rozwojowych inicjatywach.
- b. Ustanowić i ochronić zmienności przyrodniczą oraz rezerwaty biosfery, włączając tereny dzikie i obszary morskie, aby chronić systemy podtrzymujące życie oraz zachować zróżnicowanie biologiczne i nasze dziedzictwo naturalne.
- c. Propagować przywracanie zagrożonych gatunków i ekosystemów.
- d. Kontrolować i zwalczać nienaturalne czy genetycznie modyfikowane organizmy szkodliwe dla naturalnych gatunków i środowiska oraz zapobiec wprowadzenie takich szkodliwych organizmów.
- e. Zarządzać używaniem odnawialnych zasobów, takich jak woda, gleba, produkty leśne, życie w morzu, w taki sposób, aby nie przekroczyć tempa ich regeneracji i aby ochronić stan zdrowotny ekosystemów.
- f. Zarządzać eksploatacją i używaniem zasobów nieodnawialnych, takich jak minerały i paliwa kopalne, w taki sposób, aby zminimalizować ich wyczerpanie i nie spowodować poważnego zniszczenia środowiska.

6. Zapobiec szkodzeniu, jako najlepszą metodą ochrony środowiska i gdy wiedza jest ograniczona, zastosować rozwiązania zapobiegawcze.

- a. Podjąć działania w celu uniknięcia możliwości poważnego, nieodwracalnego zniszczenia środowiska, gdy wiedza naukowa jest niekompletna czy nieprzekonywująca.
- b. Obciążyć dowodem tych, którzy argumentują, że proponowane działanie nie przyczyni się do znaczącego uszkodzenia i wskazać strony odpowiedzialne za uszkodzenie środowiska.
- c. Zapewnić, aby podejmowana decyzja dotyczyła skumulowanych, długoterminowych, zależnych, dalekosiężnych o globalnych konsekwencjach działalności człowieka.
- d. Zapobiec zanieczyszczenia jakiegokolwiek części środowiska i nie pozwolić na odkładanie radioaktywnych, toksycznych czy innych niebezpiecznych substancji.
- e. Unikać działalności militarnych niszczących środowisko.

7. Zaadoptować wzorce produkcji, konsumpcji i reprodukcji, które zabezpieczą regeneracyjne zdolności Ziemi, prawa człowieka i dobro społeczności.

- a. Zredukować, użyć ponownie i przetwarzać materiały użyte w produkcji i systemach konsumpcyjnych oraz zapewnić, że pozostałe odpady mogą być przyswojone przez systemy ekologiczne.
- b. Działać z umiarem i skutkiem podczas użycia energii i polegać coraz bardziej na źródłach energii odnawialnych, takich jak energia słoneczna i siła wiatru.
- c. Wspierać rozwój, adopcje i sprawiedliwą zmianę technologii na technologie przyjazne środowisku.
- d. Przyswoić pełny koszt dóbr środowiskowych i społecznych oraz usług po cenie sprzedaży oraz udostępnić konsumentom możliwość rozpoznania produktów, które spełniają najwyższe społeczne i środowiskowe normy.
- e. Zapewnić powszechny dostęp do opieki zdrowotnej, która sprzyja zdrowiu związanego z reprodukcją i jest odpowiedzialna za reprodukcję.
- f. Zaadoptować styl życia, który podkreśla jego jakość i materialną wystarczalność w określonym świecie.

8. Pogłębić badania zrównoważenia ekologicznego i propagować otwartą wymianę oraz szerokie zastosowanie zdobytej wiedzy.

- a. Wspierać międzynarodową i techniczną współpracę w zrównoważeniu ze specjalną uwagą na potrzeby rozwijających się narodów.
- b. Uznać i zachować tradycyjną wiedzę i mądrość duchową wszystkich kultur, które mają wkład w ochronę środowiska i dobro człowieka.
- c. Zapewnić, aby informacje najwyższej wagi dotyczące zdrowia człowieka i ochrony środowiska, włączając informację genetyczną, były szeroko dostępne społeczeństwu.

III. SPRAWIEDLIWOŚĆ SPOŁECZNA I EKONOMICZNA

9. Zwalczać ubóstwo jako obowiązek etyczny, społeczny i środowiskowy.

- a. Gwarantować prawo do wody pitnej, czystego powietrza, bezpiecznego pożywienia, nieskażonej gleby, schronienia i bezpiecznych warunków sanitarnych, rozdzielając niezbędne ku temu zasoby krajowe i międzynarodowe.
- b. Upoważnić każdego człowieka z wykształceniem i zasobami, aby zabezpieczył zrównoważone środki egzystencji oraz zapewnić sieć ochrony i bezpieczeństwa socjalnego dla tych, którzy nie są zdolni do samodzielnego utrzymania się.
- c. Uznać ignorowanych, ochronić narażonych na niebezpieczeństwo, służyć tym, którzy cierpią i umożliwić im rozwój swoich możliwości oraz podążać za ich pragnieniami.

10. Zapewnić, aby działania ekonomiczne i instytucjonalne wszystkich poziomów popierały rozwój człowieka w sposób sprawiedliwy i zrównoważony.

- a. Popierać sprawiedliwe rozdzielanie dóbr w narodach i między narodami.
- b. Wzbogacić intelektualne, finansowe, techniczne i socjalne zasoby rozwijających się narodów i odciążać je od uciążliwych międzynarodowych zadłużeń.
- c. Zapewnić, aby cały handel wspierał użycie zróżnicowanych środków, ochronę środowiska i postępowe normy pracy.
- d. Nakazać wielonarodowym korporacjom i międzynarodowym organizacjom finansowym, aby działały przejrzysto dla dobra społecznego i uczynić je odpowiedzialne za skutki tego działania.

11. Zatwierdzić równouprawnienie płci i sprawiedliwość jako warunek wstępny do zrównoważonego rozwoju i zapewnić powszechny dostęp do nauki, opieki zdrowotnej oraz możliwości ekonomicznych.

- a. Zabezpieczyć prawa kobiet i dziewcząt oraz zakończyć użycie przemocy wobec nich.
- b. Promować aktywny udział kobiet we wszystkich aspektach ekonomicznych, politycznych, cywilnych, społecznych i życia kulturalnego, jako pełnoprawnych, równych partnerek, podejmujących decyzje, przywódczyń i odnoszących korzyści.
- c. Wzmocnić rodziny i zapewnić bezpieczeństwo oraz serdeczność wszystkim ich członkom.

12. Przestrzegać prawa wszystkich, bez dyskryminacji, prawa do naturalnego i społecznego środowiska wspierającego godność ludzką, zdrowie fizyczne i dobro duchowe ze specjalną uwagą na prawa tubylców i mniejszości społecznej.

- a. Eliminować dyskryminację we wszystkich jej formach, takich jak rasowa, ze względu na kolor skóry, płci, orientację seksualną, religię, język, pochodzenia narodowego, etnicznego czy społecznego.

- b. Zatwierdzić prawo tubylców do ich duchowości, wiedzy, ziem i zasobów oraz do związanych z tym ich praktyk zarobkowych.
- c. Uszanować i wspierać młodych ludzi naszych lokalnych społeczności, zapewniając im wypełnienie swej istotnej roli w kreowaniu zrównoważonych społeczeństw.
- d. Ochronić i przywrócić wybitne miejsca o znaczeniu kulturowym i duchowym.

IV. DEMOKRACJA, ODRZUCENIE PRZEMOCY I POKÓJ

13. Wzmocnić instytucje demokratyczne na wszystkich poziomach oraz zapewnić przejrzystość i odpowiedzialność kierowania, obejmując udział w podejmowaniu decyzji i dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

- a. Przestrzegać prawa każdego do otrzymania wyraźnej i o czasie informacji dotyczącej spraw środowiskowych i o wszystkich planach rozwojowych oraz działalności, które prawdopodobnie wpłyną na niego lub które są przedmiotem jego zainteresowania.
- b. Wspierać lokalne, regionalne i globalne społeczności cywilne oraz promować znaczący udział wszystkich zainteresowanych osób i organizacji w podejmowaniu decyzji.
- c. Chronić prawo do wolności opinii, ekspresji, zgromadzeń pokojowych, zjednoczeń oraz do różnicy poglądów.
- d. Ustanowić skuteczny i sprawny dostęp do administracyjnych i niezależnych procedur sądowych, włączając środki zaradcze i zadośćuczynienie za szkody środowiska i zagrożenia jakie je powodują.
- e. Eliminować korupcję w publicznych i prywatnych instytucjach.
- f. Wzmocnić społeczności lokalne, zapewniając, aby otoczyli opieką swoje środowisko i uczynić odpowiedzialne za środowisko władze na wszystkich szczeblach, gdzie mogłaby ona wypełniać swe obowiązki jak najskuteczniej.

14. Włączyć w obowiązującą naukę i wiedzę zdobywaną przez całe życie, wartości i umiejętności potrzebne do zrównoważonej drogi życia.

- a. Zapewnić wszystkim, a szczególnie dzieciom i młodzieży możliwości nauki, aby upoważnić je do aktywnego współdziałania w zrównoważonym rozwoju.
- b. Popierać wsparcie sztuki pięknej i humanitaryzmu, jak i naukę ścisłą w zrównoważeniu edukacji.
- c. Wzmocnić rolę środków masowego przekazu w podniesieniu świadomości zmian ekologicznych i społecznych.
- d. Uznać znaczenie edukacji moralnej i duchowej w zrównoważeniu życia.

15. Traktować wszystkich ludzi z respektem i rozwagą.

- a. Zapobiec okrucieństwu w stosunku do zwierząt przetrzymywanych w ludzkich społeczeństwach i chronić je przed cierpieniem.
- b. Chronić dzikie zwierzęta przed metodami polowań, zastawiania pułapek i rybołówstwem, które powodują ekstremalne, przedłużone czy możliwe do uniknięcia cierpienie.

c. Unikać lub eliminować możliwie w pełnym zakresie zabieranie i destrukcję gatunków nie stanowiących celu.

16. Promować kulturę tolerancji, odrzucania przemocy i pokój.

- a. Zachęcić i wspierać wzajemne zrozumienie, solidarność i współpracę wśród wszystkich ludzi i w narodach oraz między narodami.
- b. Wdrożyć wszechstronne strategie, aby zapobiec konfliktowi i zastosować współpracę w rozwiązywaniu problemów, aby zachować i rozwiązywać konflikty środowiskowe i inne spory.
- c. Zdemilitaryzować systemy narodowego bezpieczeństwa do poziomu postawy obrony bez prowokacji i zamienić zasoby militarne na cele pokojowe, włączając odbudowę środowiska.
- d. Eliminować broń nuklearną, biologiczną i toksyczną oraz inne środki masowej destrukcji.
- e. Zapewnić, aby wykorzystanie orbitalnej i zewnętrznej przestrzeni kosmicznej wspierało ochronę środowiska i pokój.
- f. Uznać, że pokój jest całością utworzoną przez właściwy stosunek do siebie samego, z innymi ludźmi, innymi kulturami, innymi życiami, Ziemią i największą całością, której wszyscy jesteśmy częścią.

ROZWIĄZANIE

Jak nigdy przedtem w historii, wspólne przeznaczenie zmusiło nas do szukania nowego początku. Taką odnową jest obietnica tych zasad Karty Ziemi. Aby wypełnić tę obietnicę musimy zobowiązać się do zaadoptowania i promowania wartości i celów Karty.

Wymaga to zmiany zdania jak i również nowego poczucia globalnej współzależności i powszechnej odpowiedzialności. Musimy z wyobraźnią rozwinąć i wdrożyć wizję zrównoważonej drogi życia na płaszczyźnie lokalnej, narodowej, regionalnej i globalnej. Nasza kulturowa różnorodność stanowi skarb dziedzictwa, a różne kultury odnajdą swoje własne wyróżniające się drogi do realizacji tej wizji. Musimy pogłębić i rozwinąć dialog wywołany Kartą Ziemi, bo mamy wiele do nauczenia się od trwających współpracujących poszukiwań prawdy i mądrości.

Życie często wywołuje napięcie między ważnymi wartościami. Może to oznaczać trudne wybory. Jednakże, musimy znaleźć drogę zharmonizowania różnorodności z jednością, posługując się swobodą z powszechnym dobrem, krótkoterminowymi zadaniami o długoterminowych celach. Każda osoba, rodzina, organizacja i społeczność posiada ważną rolę do spełnienia. Sztuki piękne, nauki ścisłe, religie, instytucje naukowe, środki masowego przekazu, biznesy, organizacje pozarządowe, rządy, wszyscy wezwani są, aby przedstawili kreatywne przywództwo. Partnerstwo rządowe, społeczeństwa cywilne oraz biznes są niezbędne dla skutecznego kierowania.

W celu zbudowania zrównoważonej społeczności globalnej, narody świata muszą odnowić swoje zobowiązanie wobec Narodów Zjednoczonych, wypełnić swoje obowiązki wynikające z międzynarodowych umów i wspierać wdrażanie zasad Karty Ziemi międzynarodowym prawnie związanym instrumentem na środowisko i rozwój.

Niech nastanie czas pamiętany jako przebudzenie nowego szacunku do życia, mocnego postanowienia osiągnięcia równowagi, przyspieszenia walki o sprawiedliwość i pokój oraz radosnej celebracji życia.

Kontakt w celu uzyskania dalszych informacji:

Earth Charter International Secretariat
PO Box 319-6100, San José, Costa Rica
Tel: + 506 205 1600
Fax: + 506 249 3500
Email: info@earthcharter.org
www.earthcharter.org